

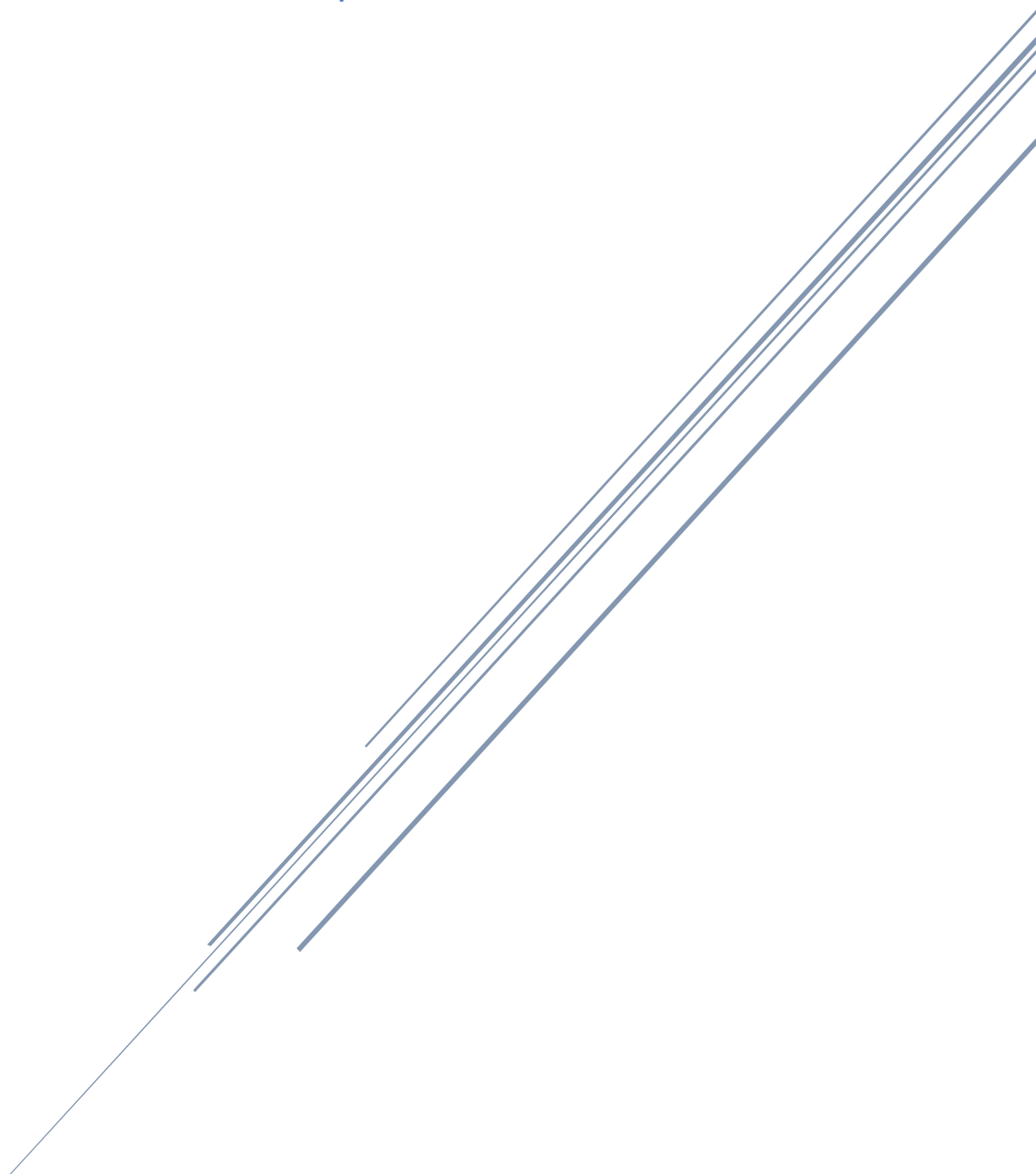
MHESI STRATEGIC POLICY DIRECTIONS

แนวคิद्यุทธศาสตร์ในการดำเนินงานขับเคลื่อนกระทรวง

โดย

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม

สารบัญ

	หน้า
I. บทนำ	2
II. วิสัยทัศน์	4
III. บริบทสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย	6
IV. ทิศทางเชิงยุทธศาสตร์	12
V. แนวทางที่มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์โดยเร็ว (QUICK WINS)	20
VI. กลยุทธ์ในการดำเนินการ	28
VII. บทสรุป	30

1. บทนำ

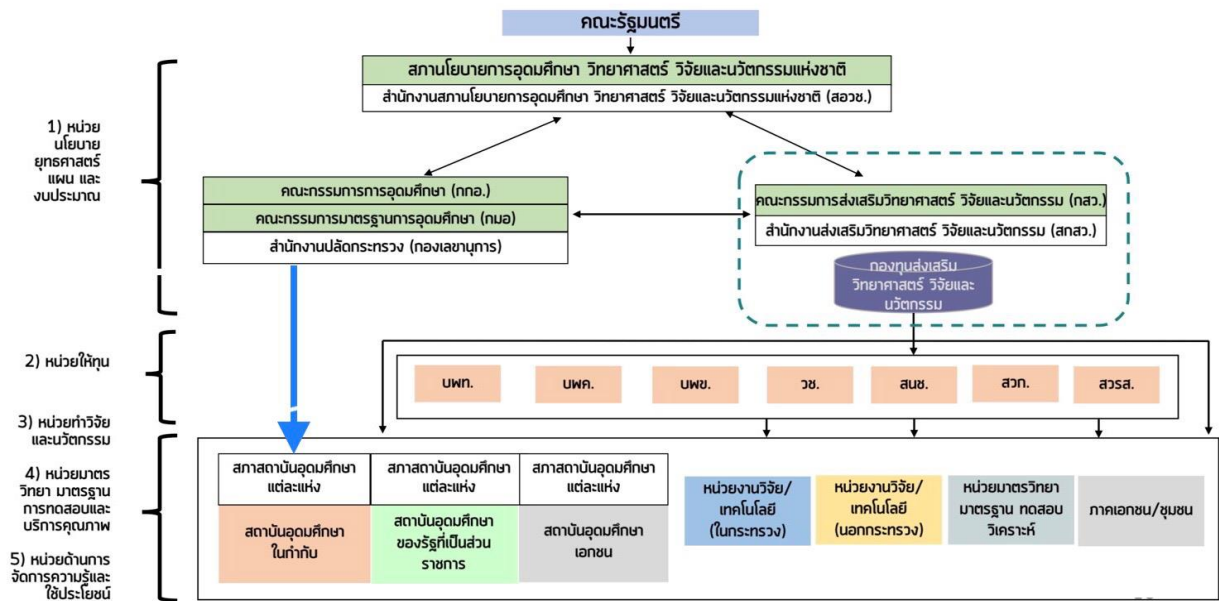
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ให้เกิดความสอดคล้องและมีศักยภาพเพียงพอในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัตและความท้าทายใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ไม่เพียงต้องใช้การวิจัยที่ผสมผสานองค์ความรู้ในศาสตร์ทุกแขนงเพื่อสรรสร้างนวัตกรรม อีกทั้งจำเป็นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศด้วยกลยุทธ์ที่เหมาะสม ให้สามารถตอบสนองความต้องการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

ในวันที่ 2 พฤษภาคม 2562 ได้มีประกาศพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหมด 10 ฉบับ ใช้ในการปรับปรุงส่วนราชการเพื่อให้มีการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กระทรวง อว.) ที่ทำหน้าที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และได้มีการกำหนดให้มีสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์แผนด้านการอุดมศึกษาและแผนด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมของประเทศให้มีเอกภาพและเป็นระบบ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณและการประเมินผลการปฏิบัติให้เป็นไปโดยเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สามารถตอบโจทย์ความต้องการของประเทศให้ได้โดยเร็วที่สุด

สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (Super Board) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยสภานโยบายฯ มีหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านอววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทและแผนอื่น ๆ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลต่อคณะรัฐมนตรี และพิจารณากรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้าน อววน. ของประเทศ ก่อนที่สำนักงบประมาณจะนำเสนอคณะรัฐมนตรี ส่วนนโยบายและยุทธศาสตร์จากสภานโยบายฯ จะส่งต่อให้คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) และคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) นำไปแปลงสู่การปฏิบัติให้สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (แผนภาพแสดงโครงสร้างกระทรวง อว.) เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก เชื่อมโยงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับผู้ประกอบการภาคเอกชนและภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคมให้ได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันกระทรวง อว. ได้มีนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2565 ที่ใช้เป็นแนวทางในการทำแผนปฏิบัติราชการและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานภายในกระทรวง ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการปรับปรุง (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การ อววน. พ.ศ. 2566-2570 และ แผนด้าน อววน. พ.ศ. 2563-2565 ฉบับปรับปรุงปี 2563 เพื่อเสนอให้สภาฯ ต่อไป

โครงสร้างระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แนวคิดยุทธศาสตร์ฉบับนี้ ศาตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจะใช้ในการบริหารและกำกับดูแลการทำงานของหน่วยงานภายใต้กระทรวงให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามนโยบายและยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินงานมาระยะหนึ่ง ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีแล้ว และเชื่อว่าจะสัมฤทธิ์ผลได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตามอุดมการณ์ “อ.สร้างชาติ” ให้กระทรวง อว. มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืนต่อไป

ยิ่งไปกว่านั้นแนวคิดยุทธศาสตร์ฉบับนี้ ศาตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ได้ตระหนักเกี่ยวกับความเป็นมาในการจัดตั้งกระทรวง อำนวยการหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ความคาดหวังจากประชาชน ความก้าวหน้าในการดำเนินงานและวิวัฒนาการของกระทรวง อว. โดยศึกษาความเชื่อมโยงรอบด้านจากทุกแง่มุม ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติมาจนถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวง อว. และได้ “วิเคราะห์และคำนึงถึง” ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะผลกระทบจากวิกฤติ Covid-19 ซึ่งเป็นวาระสำคัญตามนโยบายรัฐบาล จึงได้นำแนวคิดยุทธศาสตร์นี้ “กำหนด” นโยบายที่สามารถดำเนินงานต่อยอดจากผลงานเดิมและเพิ่มเติมกลยุทธ์ที่จะช่วยยกระดับการทำงานของกระทรวง อว. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการขับเคลื่อนนโยบายการทำงานของ ศาตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ นั้นประกอบด้วยนโยบายที่มุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะสั้น (Quick Wins) และ นโยบายที่วางรากฐานสำคัญในระยะยาว (Future Foundation) นอกจากนี้จะมุ่งเน้นให้ กระทรวง อว. ต้องริเริ่มเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเป็นพันธมิตรภาคีกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่เสริมบทบาทการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน คือ มุ่งพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒. วิสัยทัศน์

“อว. คือหน่วยงานที่จะนำความรู้และพลังปัญญาไปช่วยประชาชน”

บทบาทหลักของกระทรวง อว. คือการใช้ทรัพยากรบุคคล ความรู้จากการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ไปช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น อีกทั้งช่วยให้มีการพัฒนาสมรรถนะภาค ธุรกิจ สังคม และความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น โดยต้องสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีขีดความสามารถเพียงพอในการพัฒนาประเทศ เมื่อภาคธุรกิจและสังคมเข้มแข็งจะทำให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นตามลำดับ ที่สำคัญกระทรวง อว. ต้องให้ความสำคัญกับหน่วยพื้นฐานของสังคม คือ เยาวชนเป็นที่ตั้ง

เป้าประสงค์หลักของกระทรวง อว.

“อว. เป็นศูนย์กลางในการสร้างโอกาสและการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างกลไกเพื่อนำระบบการบริหารความรู้ ทรัพยากรมนุษย์ บูรณาการศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สู่การพัฒนาประเทศ เพื่อประชาชนอย่างยั่งยืน”

1. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างนโยบาย โดยเอาประชาชนและผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการเป็นที่ตั้ง

กระทรวง อว. มีเป้าประสงค์ที่จะยกระดับการทำงานให้เป็นศูนย์กลางของการสร้างโอกาส และการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเอาประชาชนทุกช่วงวัยทุกระดับสังคม และผลสัมฤทธิ์เป็นที่ตั้ง

2. เป็นหมั่นสมองของชาติในการประเมินความต้องการในอนาคตด้านทรัพยากรบุคคลของไทย โดยอาศัยความรู้และข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่พัฒนาประชาชนและสังคม

กระทรวง อว. เป็นสถาบันที่รวมผู้มีความรู้ ความสามารถ ด้าน อววน. และศาสตร์ทุกแขนง ซึ่งจะสามารถค้นหาสัญญาณแห่งอนาคต (Futures Literacy) และฉากทัศน์ (Scenario) ด้านความต้องการในอนาคตด้านทรัพยากรบุคคลของไทย โดยใช้ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ

ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคสังคม ในการจัดทำนโยบายเพื่อสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศไทย

3. สร้างพันธมิตรความร่วมมือ (Collaborative Partners) โดยทำหน้าที่วิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ให้เกิดตัวเร่งของการเปลี่ยนแปลง “Catalyst for Change” ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวง อว. เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ในศาสตร์ทุกแขนงของชาติ และบูรณาการความร่วมมือในระดับนานาชาติมาใช้สนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยได้ กระทรวง อว. ต้องสร้างพันธมิตรความร่วมมือด้านการพัฒนาความรู้ เพื่อนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาประเทศ และมีกระบวนการในการนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปถ่ายทอดและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น โดยมีวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ที่ช่วยให้เข้าใจถึงการนำความรู้ไปใช้อย่างถูกต้องทั่ว รวมถึงมีการติดตามประเมินผลเพื่อทำให้เกิดพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้เกิดได้เร็วยิ่งขึ้น

4. เป็นประตูเชื่อมไทยและสากล เพื่อให้เกิดการเข้าถึงองค์ความรู้ ทรัพยากรบุคคล และ ตลาดในระดับสากล (Co-Create and Borderless Mindset)

กระทรวง อว. จะเชื่อมต่อเครือข่ายด้าน อววน. ในระดับนานาชาติ เพื่อให้เกิดการเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ รวมถึงทรัพยากรบุคคล และ ทรัพยากรในการวิจัยและทดลองด้าน ววน. ไม่ว่าจะในประเทศไทย หรือ ต่างประเทศ โดยจะต้องสร้างทัศนคติในเชิงพาณิชย์ (Commercialize) เป็นพลังผลักดันให้ผลสัมฤทธิ์ด้าน ววน. เป็นที่ยอมรับและไปสู่ตลาดสากลได้

5. เปิดให้ประชาชน เข้าถึงองค์ความรู้ เพื่อสร้างโอกาสและการเปลี่ยนแปลงระดับฐานราก

กระทรวง อว. จะต้องใช้สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานภายใต้กระทรวง อว. เป็นแหล่งเรียนรู้เปิด ที่เปิดให้ประชาชน ชุมชน และสังคม เข้าถึงองค์ความรู้ได้สะดวก รวดเร็ว ช่วยให้ประชาชนสามารถพัฒนาแนวคิดในการสร้างโอกาสและการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านการประกอบอาชีพ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

6. เข้าร่วมรับผิดชอบการสร้างและพัฒนาชุมชนโดยใช้ฐาน ววน. ที่ อว. สร้างและพัฒนาไว้

กระทรวง อว. จะต้องมี “พันธกิจ” ที่ต้องใช้ทรัพยากรด้าน ววน. เข้าร่วมรับผิดชอบการสร้างและพัฒนาชุมชน ในระยะสั้นกระทรวง อว. ต้องมุ่งเน้นการช่วยเหลือประชาชนและชุมชนที่ประสบปัญหาจากผลกระทบ COVID-19 โดยพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งในด้านการพึ่งพาตนเอง และ การสร้างทักษะใหม่ในการดำรงชีพ

iii. บริบทสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย

ประเด็นสำคัญที่ใช้เป็นข้อพิจารณาในการออกแบบแนวคิดยุทธศาสตร์และนโยบายมีดังนี้

1. การพัฒนาขีดความสามารถของคนไทย

ประชากรไทยต้องมี”ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดและมีความสุขในโลกยุคใหม่ที่กำลังเปลี่ยนแปลง กระทรวง อว. มีภารกิจที่จะต้องพัฒนาทุนมนุษย์ของชาติให้มีความพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต

ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21st-Century Skills) โดย World Economic Forum (WEF) ซึ่งได้สำรวจและวิเคราะห์จากความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งแนวโน้มของเทคโนโลยีในอนาคตที่ใหญ่ๆในระดับโลก มี 16 ประการ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

1. **พื้นฐานที่จำเป็น (Foundational Literacies)** ต้องใช้ใน ‘การปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน’ ได้แก่ การใช้ภาษา (Literacy) การคำนวณ (Numeracy) การใช้เทคโนโลยี (ICT Literacy) การใช้วิทยาศาสตร์กับสิ่งรอบตัว (Scientific Literacy) การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม (Cultural & Civic Literacy) หรือแม้กระทั่ง การจัดการด้านการเงิน (Financial Literacy) รวมถึงวิธีการเป็นผู้ประกอบการ หรือ Entrepreneurship ก็นับเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต
2. **การจัดการกับปัญหาและความท้าทายในชีวิต (Competencies)** ซึ่งความท้าทายเหล่านั้นจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับความท้าทายในโลกเก่า เป็นทักษะสำคัญที่ใช้ร่วมกันในการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกจุด (Critical Thinking) สร้างวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) รวมทั้งการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication & Collaboration) เพื่อแก้ปัญหาให้ได้
3. **การจัดการตัวเองกับสภาพสังคม (Character Qualities)** ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) ความเพียรพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Persistence/Grit) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม (Adaptability) ความเป็นผู้นำ (Leadership) และ ความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural Awareness) ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญมากเพื่อเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของชาติ

2. การเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถของสถาบันอุดมศึกษา

ความท้าทายใหม่จากทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีความไม่แน่นอนสูง ส่งผลกระทบรุนแรงอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องตระหนักถึงความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ทุกภาคส่วน) เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและความต้องการอย่างแม่นยำ สามารถบูรณาการให้เกิดความร่วมมือเพื่อสร้างโอกาสในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศ ให้เท่าทันพลวัตของการเปลี่ยนแปลง

สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวมปัญญาของประเทศ การที่จะพัฒนาประเทศได้ต้องเร่งพัฒนาบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะและทัศนคติ ที่ตรงกับความต้องการในอนาคต

ปัจจุบันประเทศไทยเสียโอกาสมหาศาลจากปรากฏการณ์สมองไหล และยังเผชิญกับอุปสรรคในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อดึงดูด Talents ของภายในประเทศและต่างประเทศ ด้วยเหตุดังกล่าว กระทรวงอว.จึงจะต้องสร้างกลไกเพื่อให้สมองไหลกลับและส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

3. ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศ

International Institute for Management Development (IMD) ได้จัดลำดับและพิจารณาความสามารถทางการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศต่าง ๆ ใน 3 มิติ

1. พื้นฐานความรู้ของประเทศ แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ การพัฒนาเพื่อสร้างผู้มีความรู้ความสามารถ (Talents), การฝึกฝนและให้การศึกษาทางด้านดิจิทัลเทคโนโลยี (Training and Education), การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ในระดับเข้มข้น (Scientific Concentration)
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้านต่าง ๆ รวมถึงกฎหมายและกฎเกณฑ์ของประเทศ (Regulatory Framework), ทุน (Capital), แผนการใช้ประโยชน์จากดิจิทัลเทคโนโลยี (Technological Framework)
3. ความสามารถของประเทศในการปรับตัวและแสวงหาประโยชน์ในอนาคตจากดิจิทัลเทคโนโลยี ประกอบด้วย ทัศนคติในการปรับตัวเพื่อใช้ประโยชน์จากดิจิทัลเทคโนโลยี (Adaptive Attitudes), ความยืดหยุ่นและความสามารถในการฟื้นตัวของภาคธุรกิจ (Business Agility), การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Integration)

ประเทศไทยได้เตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวเพื่อรองรับโอกาสทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลมาระยะหนึ่งแล้ว และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านดิจิทัลเทคโนโลยี จึงมีความจำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้

ประเทศไทยสามารถยกระดับขีดความสามารถด้านนี้ กระทรวง อว.เป็นหน่วยงานทางปัญญาจะต้องนำองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงทรัพยากรมนุษย์ มาสนับสนุนและส่งเสริมการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศไทยด้วยอีกโสดหนึ่ง

จากผลการสำรวจ IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019 ในจำนวนทั้งหมด 63 ประเทศ เมื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการแข่งขันด้านดิจิทัล ระหว่าง 3 ประเทศในภูมิภาคอาเซียน คือ สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย อันดับแรกด้านพื้นฐานความรู้ดิจิทัล ไทยอยู่ในลำดับที่ 43 ขณะที่มาเลเซียอยู่ลำดับที่ 19 และ สิงคโปร์อยู่ลำดับที่ 3 ด้านการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ไทยอยู่ในลำดับที่ 27 ขณะที่มาเลเซียอยู่ลำดับที่ 19 และสิงคโปร์อยู่ในลำดับที่ 1 และสุดท้ายด้านความพร้อมปรับตัวในอนาคต ไทยอยู่ในลำดับที่ 50 ขณะที่มาเลเซียอยู่ลำดับที่ 28 และ สิงคโปร์อยู่ลำดับที่ 11 จากผลการสำรวจนี้ กระทรวง อว. มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ต้องใช้ทรัพยากรที่มีของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันด้านดิจิทัลของไทยให้สูงขึ้น

กระทรวง อว. ควรมีบทบาทในการพัฒนาความสามารถทางด้านดิจิทัลของประเทศ บนพื้นฐานรูปแบบความร่วมมือกับภาคีหลายส่วน ที่มีความพร้อมในแต่ละด้านมาหนุนเสริมการขับเคลื่อน กล่าวคือ สถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันการศึกษาจัดทำหลักสูตร ถ่ายทอดความรู้และการฝึกอบรม โดยร่วมมือกับภาคดิจิทัล และภาคส่วนผู้ใช้ประโยชน์ เช่น ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม

4. การเพิ่มความสามารถในการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ประเทศที่มีการพัฒนาด้านนวัตกรรมจะสามารถสร้างความมั่งคั่งจากผลงานนวัตกรรมได้ หากมีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างสมดุลและเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศ

ในกรณีของงานวิจัยที่มีศักยภาพควรมีการส่งเสริมให้ขอรับสิทธิบัตร เพื่อสร้างมูลค่าในเชิงพาณิชย์ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างกรณีประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ อินเดีย และสหรัฐอเมริกา ที่ได้มีการขยายขนาดของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกจากสินค้าจากผลงานนวัตกรรม ดังนั้น กระทรวง อว. ควรผลักดันสนับสนุนการใช้นวัตกรรมเชิงพาณิชย์เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน นำระบบสารสนเทศเชิงเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประเทศไทย

ระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เป็นระบบที่ต้องการสร้างความสมดุลระหว่างการปกป้องและการเปิดเผยเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อยอดพัฒนาเป็นสินค้านวัตกรรม จึงควรจัดตั้งสำนักงานขึ้นเป็นการเฉพาะในกระทรวง อว. เพื่อบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาครบวงจร ทำหน้าที่เป็น **System Integrator** เพิ่มโอกาสและร่นระยะเวลาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสินค้าใหม่จากนวัตกรรมให้ทันการแข่งขัน และควรสร้างขีดความสามารถทางความรู้ด้านการใช้ประโยชน์จากระบบจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (IP Literacy)

5. ผลกระทบจากวิกฤต Covid-19

วิกฤตโควิด-19 เป็นเรื่องสำคัญที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งเศรษฐกิจไทยพึ่งพาเศรษฐกิจโลก หากไม่มีแนวทางรองรับ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือปรับอย่างเหมาะสมและทันการณ์ มีแนวโน้มสูงที่อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศไทยภายหลังวิกฤตโควิด 19 จะฟื้นตัวได้ช้าและมีอัตราถดถอย

อัตราการว่างงานที่คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้น ตามอัตราการถดถอยของเศรษฐกิจ กลายเป็นประเด็นสำคัญที่หลายหน่วยงานในรัฐบาลได้ดำเนินการเพื่อบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเศรษฐกิจของประเทศ ผลกระทบจากการว่างงานทำให้ประชาชนไม่มีรายได้ ไม่สามารถดำรงชีวิตตามปกติได้ อย่งไรก็ดี ยังมีกลุ่มนิสิตนักศึกษาผู้ที่มีอายุในช่วง 18-25 ปี (Lockdown Generation) ที่กำลังจะจบการศึกษา และกำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโควิด-19 นี้อีกด้วย

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ กระทรวง อว. จึงต้องมีบทบาทเข้าไปช่วยรับผิดชอบในการดูแลบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มคนดังกล่าวข้างต้น โดยการเสริมสร้างทักษะ ความรู้ความสามารถ และศักยภาพเพื่อเพิ่มโอกาส ให้มีอาชีพและรายได้ รวมทั้งสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต

6. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกและภัยสำคัญเชิงนโยบาย

การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของไทยในปัจจุบัน มีประเด็นปัญหาที่ประชาชนยากจนขาดความมั่นคงในชีวิต ไม่สามารถสร้างรายได้ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรและองค์ความรู้ ขาดโอกาส ไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และการที่ประชากรไทยขาดทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) จะเป็นอุปสรรคที่ในการเข้าสู่สังคมฐานความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ดังนั้น ภัยสำคัญในเชิงนโยบายด้าน อววน. ต้องนำพาประชาชนเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะการอยู่รอดในโลกยุคใหม่ ให้สามารถต่อสู้กับความยากจน ให้สามารถดูแลผู้สูงอายุ และให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตัวเองได้

การเปลี่ยนแปลงของโลกและนโยบายสำคัญเชิงนโยบาย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Forces of Change)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ที่ กระทรวง อว. จำเป็นต้องพิจารณาเพื่อนำความรู้ การวิจัย และนวัตกรรมไปช่วยพัฒนาสังคม ที่สำคัญ อาทิ การเปลี่ยนแปลงเรื่อง Digital Technology ก่อให้เกิด การปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Disruption) และเศรษฐกิจใหม่ (New Economy) ที่อาจทำให้บริษัท ขนาดใหญ่ปิดกิจการหรือได้รับผลกระทบสูงหากไม่สามารถปรับตัวได้ ยกตัวอย่างเช่น ภาคการเงินการ ธนาคารในอนาคตอาจไม่จำเป็นต้องมีธนาคาร การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกประการ คือ Circular Economy เป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม เป็นพื้นฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

7. ระเบียบวาระทั้ง 6 ด้าน ในการพัฒนาภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์ อว.

สอวช. ได้จัดทำวาระสำคัญของการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนา มีทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่หนึ่ง ให้ความสำคัญกับการยกระดับคนที่เข้าไม่ถึงโอกาสให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต้องมี กลไกเข้าไปทำให้เขามีโอกาสที่จะเพิ่มศักยภาพตนเอง เปลี่ยนทักษะของตนเองให้พึ่งพาตนเองได้

ด้านที่สอง เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรที่ประเทศไทยมีทุนอยู่มาก คือ การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศเกษตรกรรมยุคใหม่ และ ธุรกิจเป้าหมายที่จะช่วยยกระดับ ชุมชน เอสเอ็มอีท้องถิ่นให้ไปสู่ระดับโลก คือ ธุรกิจ Bio – Circular - Green Economy (BCG) หรือ ธุรกิจชีวภาพที่ตอบโจทย์การหมุนเวียนอย่างคุ้มค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 1** เปลี่ยนความยากจนสู่ความมั่งมีอย่างทั่วถึง
- 2** ขับเคลื่อน Bio, Circular and Green Economy (BCG) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
- 3** ยกระดับอุตสาหกรรม และวางรากฐาน เพื่ออนาคต ด้วย อววน.
- 4** สร้างเสริมความมั่นคงของมนุษย์และพลังทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่สมดุล
- 5** พลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคน ให้ตอบโจทย์ประเทศ
- 6** ปฏิรูประบบ อววน. ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม

ด้านที่สาม คือการพัฒนาเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมและการวางรากฐานอนาคต โดยการเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม การทำอุตสาหกรรมจากยุค 1.0 ถึง 2.0 เป็นการพัฒนาที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานอย่างเข้มข้น เมื่อเข้ามาเป็นอุตสาหกรรมยุค 3.0 เปลี่ยนจากที่เคยใช้แรงงานมาเป็นการพัฒนาบนฐานเทคโนโลยี และในยุคอุตสาหกรรม 4.0 จะเป็นการนำนวัตกรรมเข้ามาร่วมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นยุคที่จะใช้ Innovation อย่างเข้มข้น ทั้งในเชิงการผลิต (Production) ปรับปรุงกระบวนการ (Process) และ แก้ไขปัญหาเพิ่มคุณค่าการให้บริการ (Services)

ด้านที่สี่ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์และพลังทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่สมดุล ให้ความสำคัญกับมิติทางคุณค่าศิลปวัฒนธรรม ความมีสุขภาวะที่ดี ความมั่นคงด้านอาหาร สวัสดิการที่อยู่อาศัย การมีความยืดหยุ่นสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ห้า คือการออกแบบปรับโฉมการดำเนินการของการพัฒนาคนในระดับอุดมศึกษาและการพัฒนากำลังคนเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ มีประเด็นท้าทายหลายด้าน ทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบลักษณะการพัฒนาคน เพิ่มทักษะที่จำเป็นในอนาคต ที่ผ่านมามีปัญหาของการเรียนอุดมศึกษาคือไม่สามารถตอบโจทย์ประเทศและช่วยขับเคลื่อนหรือพัฒนาสังคมได้

ด้านที่หก คือการปฏิรูประบบ อว. ทั้งในด้านการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อเอื้อต่อการพัฒนา งานวิจัยและนวัตกรรม การปรับโครงสร้างการทำงานของหน่วยงานในกระทรวงให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการทำงาน การพัฒนาระบบนิเวศน์และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อตอบโจทย์ให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทุกข้อให้ได้

IV. ทิศทางเชิงยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์นี้ได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป็นไปตามเป้าประสงค์หลัก โดยแบ่งได้เป็น 4 เสาหลักสำคัญ ที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ อันประกอบไปด้วย

1. สร้างบุคลากรและพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรม
2. เผยแพร่องค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ประชาชน ด้วยการวางรากฐานและยกระดับระบบนิเวศงานวิจัย
3. นำองค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์
4. บูรณาการทุกภาคส่วนในกระทรวง อว. สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ สร้างความเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

การดำเนินการตามทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ทั้ง 4 เสาหลัก

สร้างบุคลากรและ
พัฒนาองค์ความรู้
งานวิจัยและนวัตกรรม

เผยแพร่องค์ความรู้ ผลงานวิจัย
และนวัตกรรมไปสู่ประชาชน
วางรากฐานและยกระดับ
ระบบนิเวศงานวิจัย

นำองค์ความรู้ ผลงานวิจัย
ไปใช้ประโยชน์

บูรณาการทุกภาคส่วนในกระทรวง อว.
สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาให้เป็นผู้
ดำเนินการขับเคลื่อน
และพัฒนาประเทศ
สร้างความเปลี่ยนแปลงและ
ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

เสาหลักที่ 1

สร้างบุคลากรและพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ให้มีศักยภาพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

สร้างคนผ่านระบบการศึกษาที่ทันสมัยมีคุณภาพ พร้อมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัยและ
นวัตกรรม โดยการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มคน เพื่อสร้างโอกาสและ
ความหวังให้ประชาชน

อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ

ประชาชนและปัจเจกชน มีพลัง มีความสร้างสรรค์ มีความหวัง
และสามารถวางแผนอนาคตที่ดีขึ้นได้

เพิ่มโอกาสคนนอกระบบอุดมศึกษา ให้สามารถต่อยอดความรู้ และ พัฒนาทักษะที่
จำเป็นต่อตนเอง

พัฒนา และสรรหาทรัพยากรบุคคลจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งเสริมและ
สนับสนุนทรัพยากรบุคคลไทยให้มีบทบาทในระดับสากล

สร้างภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตของประชาชน และภูมิคุ้มกันของประเทศผ่าน
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ทรัพยากรบุคคลของไทยไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในระบบอุดมศึกษาเท่านั้น แต่หมายรวมถึง
ประชาชนที่อยู่นอกระบบ ไม่ว่าจะเป็นผู้อยู่ในวัยทำงานหรือผู้สูงวัยที่เกษียณไปแล้วก็ตาม กระทรวง อว.
จะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนทุกกลุ่ม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
ของประชาชน

กรอบนโยบายเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาศักยภาพคนไทยมี 3 ประเด็น ที่มุ่งเน้น คือ

1. พัฒนาระบบให้ประชาชนทั้งที่อยู่ในและนอกระบบการศึกษา สามารถเข้าถึงความรู้และมีทักษะ
แห่งศตวรรษที่ 21 ปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเข้าถึงง่าย ให้ประชาชนมี
"พลังสร้างสรรค์" มี "ความหวัง" สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตไปสู่อนาคตที่ดีขึ้นได้
2. สนับสนุนให้เกิดแรงดึงดูด ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยน การแข่งขัน ทรัพยากรบุคคลที่ไม่จำกัด
แค่คนไทย แต่สามารถพัฒนาและสรรหาทรัพยากรบุคคลจากทั่วโลก (Global Reach) มา
ร่วมงาน อีกทั้งช่วยยกระดับทรัพยากรบุคคลไทยไปสู่ระดับโลก
3. พัฒนาให้เกิดความมั่นคงและภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตของคนด้วยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี และนวัตกรรม

เสาที่ 2

เผยแพร่องค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ประชาชน เพื่อวางรากฐานและยกระดับระบบนิเวศงานวิจัย

ส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้ การทำวิจัยและการสร้างนวัตกรรม
รวมทั้งสนับสนุนและบูรณาการผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์สู่ประชาชนและสังคม
สร้างโอกาสพัฒนาระบบบริหารจัดการหน่วยธุรกิจและทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม

สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยและการผลิตนวัตกรรม ส่งเสริมให้เกิด
การบูรณาการงานข้ามศาสตร์ ระหว่าง Soft Science (สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์)
กับ Hard Science (วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา)

พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของระบบนิเวศงานวิจัย ให้เกิดถูกรวมเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม
ตลอดกระบวนการตั้งแต่การวิจัยขั้นต้นไปจนถึงการนำไปใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ

สร้างความสมดุลระหว่างการลงทุนด้านการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยขั้นแนวหน้า
กับ การวิจัยเชิงประยุกต์และการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาย

ส่งเสริมการเผยแพร่และเปิดโอกาสให้ประชาชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ประกอบการ
ภาคประชาสังคม ร่วมสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในระบบ อววน. ไปสู่สาธารณะ

ผลักดันผลงานวิจัยและนวัตกรรมจากหน่วยทำวิจัยและนวัตกรรม ให้เกิดเป็นธุรกิจรูปแบบต่าง ๆ

พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างครบวงจร และสร้างระบบสนับสนุนส่งเสริม
ให้เกิดการยกระดับการเพิ่มมูลค่าผลงานวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์

กระทรวง อว. ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัย
และนวัตกรรมให้เกิดขึ้นได้อย่างครบวงจร จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและ
แก้ปัญหาสังคมได้ อีกทั้งต้องเร่งเสริมสร้างและพัฒนาระบบนิเวศงานวิจัยที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสม
สามารถทำการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนกลไกการนำองค์ความรู้ใหม่ไปเผยแพร่และต่อ
ยอดเพื่อให้ความรู้นั้นสามารถนำมาพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจเชิงพาณิชย์จากการพัฒนา
งานวิจัยไปสู่นวัตกรรมใหม่ ในขณะที่เดียวกันสามารถประยุกต์ใช้งานในการแก้ไขปัญหาท้าทายสังคมได้

กระทรวง อว. ต้องส่งเสริมการบูรณาการข้ามศาสตร์ โดยบูรณาการ Soft Science (สังคมศาสตร์
มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ฯ) กับ Hard Science (วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสุข
ศาสตร์ฯ) โดยอาจมีการส่งเสริมในลักษณะให้สถาบันอุดมศึกษาหรือองค์กรทำวิจัยนอก
สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งหน่วยงานในลักษณะวิทยาลัยสหวิทยาการ หรือ ศูนย์เชี่ยวชาญข้ามศาสตร์ เป็น
ต้น อีกทั้งต้องสร้างสมดุลให้เกิดความเหมาะสมในสัดส่วนของการสนับสนุนการวิจัยระหว่างการทำวิจัยขั้น
พื้นฐานและการวิจัยขั้นแนวหน้า กับ การวิจัยเชิงประยุกต์หรือการวิจัยเพื่อพัฒนา ที่เหมาะสม

กระทรวง อว. ให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยที่ยกระดับจุดเด่นทางด้านทรัพยากรและวัฒนธรรมความเป็นไทยเพื่อผลิตเป็นสินค้านวัตกรรมที่มีคุณภาพ เพื่อส่งออกความรู้ที่เป็นของคนไทย และเปิดโอกาสให้ประชาชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ ร่วมสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนทั้งภายในและภายนอกระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมสนับสนุนให้ปราชญ์ชาวบ้านที่มีองค์ความรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้งมีทักษะความสามารถพิเศษ มาร่วมถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจเรียน ใช้เป็นโอกาสในการสืบทอดองค์ความรู้และเผยแพร่สู่ระบบอุดมศึกษา

กระทรวง อว. จะผลักดันผลงานวิจัยและนวัตกรรม ให้เกิดเป็นธุรกิจรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น รูปแบบ Holding Company หรือมูลนิธิ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน สกสว. ให้ทุนวิจัยกับนักวิจัยรุ่นใหม่รุ่นกลาง เมธีวิจัย จนถึง เมธีวิจัยอาวุโส ซึ่งนักวิจัยกลุ่มนี้กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญ สามารถพัฒนาต่อยอดงานวิจัยให้เป็นนวัตกรรมที่พร้อมนำไปจำหน่ายเชิงพาณิชย์ได้แต่เมื่อถึงจุดหนึ่งพบว่าเมื่ออุปสรรคในการนำผลงานนั้นไปต่อยอดเป็นหน่วยธุรกิจได้ ดังนั้น การผลักดันให้คณาจารย์และนักวิจัยในหน่วยงานที่สังกัดสามารถเปิดบริษัทให้เป็นหน่วยธุรกิจหนึ่งที่เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานผู้วิจัยได้ ส่งเสริมให้จัดตั้งบริษัทร่วมกับนักวิจัยที่สังกัดมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานผู้ทำวิจัยต่าง ๆ โดยที่มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานผู้ทำวิจัยเข้าไปถือหุ้นบางส่วน ร่วมกับนักวิจัยในสังกัดตัวเองในลักษณะเป็น Holding Company หรือมูลนิธิ เพื่อแยก Liability จากหน่วยงานต้นสังกัด โดยให้หัวหน้านักวิจัยและทีมงานถือครองหุ้นส่วนใหญ่หรือตามสัดส่วนที่ตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัด และให้คณาจารย์หรือคณะนักวิจัยที่ผลิตผลงานวิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้บริหารในขณะเดียวกันก็ยังคงสถานะเป็นพนักงานในหน่วยงานที่ต้นสังกัดอยู่คู่ขนานกันไป ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดหน่วยธุรกิจที่ได้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม ผลกำไรที่ได้รับให้นำกลับไปสนับสนุนเป็นทุนวิจัยให้กับนิสิตนักศึกษาระดับต่าง ๆ และจ้างให้เป็นนักวิจัยต่อเมื่อเรียนจบ อาจารย์หรือหัวหน้าคณะวิจัยก็ยังคงสถานะและมีความก้าวหน้าทางวิชาการ และทำวิจัยควบคู่ไปกับธุรกิจผลิตนวัตกรรม องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากงานวิจัยก็นำกลับไปสอนนักศึกษาในชั้นเรียน เกิดเป็นวงจรการเรียนรู้จากการทำวิจัยและนวัตกรรมอย่างยั่งยืน

แนวทางนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้นักวิจัยที่เคยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากกองทุนสนับสนุนงานวิจัยในระดับต่าง ๆ สามารถแปลงผลงานวิจัยที่ผลิตได้ให้กลับมาเป็นทุนเพื่อเลี้ยงหน่วยวิจัยของตนเองได้อย่างมั่นคงและไม่ต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากกองทุนวิจัยอีกต่อไป ในทางกลับกัน กระทรวง อว. อาจกำหนดให้บริษัทที่มีผลกำไรถึงเป้าที่กำหนด บันผลกำไรบางส่วนที่ได้จากหน่วยธุรกิจงานวิจัยที่เกิดจากการสนับสนุนของกองทุนวิจัย กลับเข้าสู่กองทุนฯ ตามสัดส่วนที่เหมาะสมได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางของแหล่งเงินทุนที่ส่งเข้ากองทุนวิจัยเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดสรรจากสำนักงานประมาณเพียงช่องทางเดียว

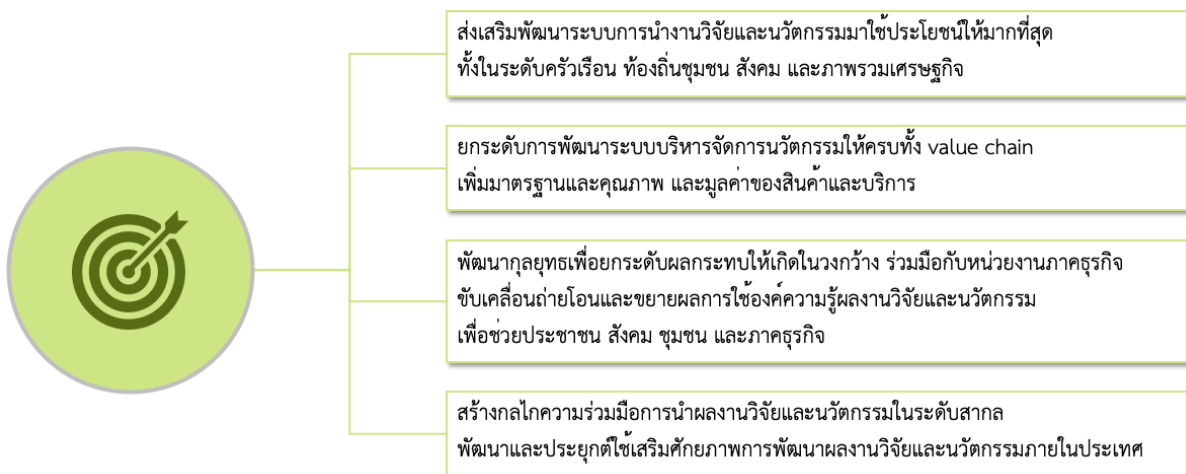
กระทรวง อว. จะพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างครบวงจร ทำหน้าที่เป็น System Integrator เพื่อช่วยเพิ่มโอกาสและระยะเวลาในการยกระดับการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา และแสวงหาทรัพย์สินทางปัญญาจากทั้งในและต่างประเทศมาวิจัยต่อยอด เพื่อให้สามารถไปพัฒนาผลิตภัณฑ์และสินค้าใหม่จากนวัตกรรมให้ทันการแข่งขันได้ ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญ

ในการพัฒนาขีดความสามารถทางความรู้ ด้านการใช้ประโยชน์จากระบบจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (IP Literacy) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าสู่การเป็นสังคมฐานนวัตกรรม

เสาที่ 3

นำองค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ สนับสนุนการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สร้างขึ้นใช้ประโยชน์ได้จริงและเข้าถึงประชาชนทุกระดับ
สนับสนุนการพัฒนาการเติบโตของภาคธุรกิจและเศรษฐกิจ
ตอบโจทย์ท้าทายสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กระทรวง อว. ต้องมีกลยุทธ์ที่ทำให้ผลงานวิจัยนวัตกรรมที่มีไปสร้างความเชื่อมั่น ว่าองค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม สามารถใช้แก้ปัญหาของประชาชนได้จริงและเข้าถึงประชาชนทุกระดับ รองรับความท้าทายของวัฏจักรการผลิตความรู้ สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม ไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงนั้น มีระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน จึงต้องมีการออกแบบกลยุทธ์ที่แหลมคมเพื่อสนับสนุนให้มีการนำงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้ตรงเป้าหมายเร็วขึ้น

ผลงานวิจัยที่ส่งผลกระทบสูง จำเป็นต้องมีการบูรณาการความรู้และการทำงานร่วมกันทุกศาสตร์ ทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง โดยใช้เป้าหมายความต้องการเป็นตัวตั้งของโจทย์งานวิจัย โดยต้องให้ความสำคัญในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างทีมวิจัยสาขาต่าง ๆ ในสถาบันต่าง ๆ และเชื่อมต่อกับผู้ที่จะใช้ประโยชน์จากงานวิจัยมาร่วมในกระบวนการพัฒนางานวิจัยตั้งแต่การตั้งโจทย์ กำหนดเป้าหมาย การออกแบบการทำงาน รวมถึงการร่วมดำเนินการ ติดตามและประเมินผล และนำไปพัฒนาปรับปรุงเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้จริง ชัดเจนตรงเป้าและตอบโจทย์เร็วขึ้น

แนวทางการส่งเสริมและกระตุ้นการนำผลงานวิจัยไปสู่นวัตกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจ มีดังนี้

1. พัฒนาให้มีแพลตฟอร์มของระบบการนำงานวิจัยและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ทั้งในระดับครัวเรือน ท้องถิ่นชุมชน สังคม และภาพรวมเศรษฐกิจ

ผลงานวิจัยนวัตกรรมที่เสร็จแล้วต้องนำไปใช้ ผลงานที่กำลังสร้างและพัฒนาต้องเชื่อมโยงต่อยอดเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าได้ ดังนั้น การมีระบบจัดการฐานข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เสร็จ ที่ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย จะช่วยให้สามารถนำความรู้มาผลิตและต่อยอดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการข้อมูล นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำงานวิจัยที่มีศักยภาพไปใช้ประโยชน์ สนับสนุนงบประมาณและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตผลงานและผู้ใช้งานในระดับต่าง ๆ

2. ยกระดับการพัฒนาการบริหารจัดการนวัตกรรมให้ครบทั้ง Value Chain เพิ่มมาตรฐานคุณภาพและมูลค่าของสินค้าและบริการ ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐกิจ ขับเคลื่อนถ่ายโอนและขยายผลการใช้องค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

ปรับปรุงกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มของงานวิจัย ให้สามารถต่อยอดเพิ่มมูลค่าและสร้างคุณค่าแก่ผู้ใช้งาน สามารถต่อยอดขยายผลการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ไปสู่การสร้างผลกระทบที่สูงขึ้น อีกทั้งต้องขับเคลื่อนด้วยความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐกิจ และเครือข่ายภาคประชาชน ให้ตอบโจทย์ความต้องการได้อย่างชัดเจน

3. สร้างกลไกความร่วมมือในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมขึ้นแนวหน้าระดับสากล มาพัฒนาและประยุกต์ใช้เสริมศักยภาพการพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรมภายในประเทศ

สร้างพันธมิตรรับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ต้องใช้เวลามากในการลงทุนขั้นพื้นฐาน อาทิ ผลงานวิจัยในกลุ่มอุตสาหกรรม S curve เช่น อุตสาหกรรมรถไฟความเร็วสูง จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนางานวิจัยนวัตกรรมขึ้นแนวหน้าเพื่อแข่งกับเวลาและสามารถพัฒนาศักยภาพการพึ่งพาตนเองด้านนวัตกรรมอย่างยั่งยืน การยกระดับพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมจากทีมวิจัยชั้นนำทั่วโลกในด้านต่าง ๆ จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการที่จะร่นระยะเวลาการผลิตความรู้ไปสู่การสร้างนวัตกรรม มาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทสังคมและพื้นที่ของประเทศไทย

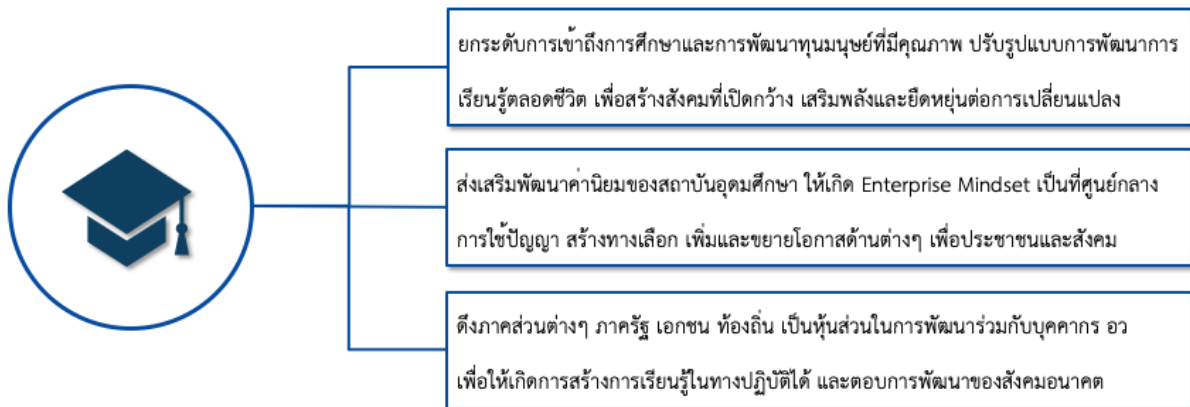
เสาที่ 4

บูรณาการทุกภาคส่วนในกระทรวง อว. สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนา

โดยใช้ความรู้ในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ

สร้างความเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและให้องค์ความรู้ รวมถึงพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพทุกระดับ ยกระดับรูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย ตรงเป้าหมายอนาคต สอดรับกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

สถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์รวมความรู้และทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศ ควรต้องใช้ความรู้ความสามารถที่มีไปช่วยพัฒนาสังคม เพื่อตอบโจทย์การแก้ปัญหาของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งหลักสูตรและแนวทางการปฏิบัติ สร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่นที่อยู่บริเวณรอบสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปในทางที่ดีขึ้น และร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ช่วงเวลาสำคัญหลังวิกฤตโควิด การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมต้องการพลังและความสามารถของปัญญาชนในการแก้ไขให้ผ่านวิกฤตนี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องพลิกบทบาทเพื่อร่วมแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตที่ประเทศกำลังประสบ ให้สามารถเติบโตต่อไปในอนาคตให้ได้

สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้แนวคิดในการร่วมสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และนวัตกรรม สร้างคุณค่าและมูลค่า เป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตภาคธุรกิจ สังคมและเศรษฐกิจใหม่ (New Normal) กระจายความรับผิดชอบเข้าไปให้ไปถึงระดับครัวเรือน ด้วยการทำงานแบบมียุทธศาสตร์ บูรณาการการใช้ทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐาน กำลังคน เสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวางรากฐานสำคัญในการแข่งขันและปรับตัวอย่างยั่งยืนในระยะยาว

แนวทางนโยบายใช้สถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์กลางความรู้เพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต

1. ร่วมผลักดันในการยกระดับให้สถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล และเลื่อนการจัดลำดับโลกที่สูงขึ้น ช่วยและสนับสนุนในการเพิ่มความสามารถของการปรับตัวของสถาบันอุดมศึกษาไทย ให้ก้าวกระโดด พร้อมทั้งมีกลยุทธ์การสร้างและสรรหา Talents ในเรื่องของการวิจัยและบุคลากรที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติเข้ามาร่วมงานในการช่วยพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนาประเทศ

2. ยกระดับการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยปรับรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างสังคมที่เปิดกว้าง เสริมพลังและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมและมีทิศทางสำหรับการปรับแนวทางการดำเนินการเพื่อให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยกระดับคุณภาพและศักยภาพของคนในระดับอุดมศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสกับคนทุกระดับ ทุกช่วงวัย ที่ต้องการพัฒนาต่อ ยอดความรู้ความสามารถ ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตที่มีคุณภาพตลอดชีวิต ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของประชาสังคมและภาคธุรกิจ เพิ่มเติมจากรูปแบบเดิมที่ทำอยู่ สร้างทางเลือกหลากหลายมากขึ้น

3. ส่งเสริมพัฒนาค่านิยมของสถาบันอุดมศึกษา ให้เกิด **Enterprise Mindset** เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกมิติ เพื่อประชาชนและสังคม โดยใช้แนวคิดการพัฒนา **Social Lab** สำหรับเพิ่มคุณภาพการสอนและทักษะการใช้ความรู้ มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งและคุณค่าตามศักยภาพในด้านที่ผู้เรียนถนัด ยกตัวอย่างเช่น เป็นการให้บริการร่วมสร้างความรู้และให้บุคลากรเป็นโค้ชช่วยฝึกฝนเพิ่มทักษะจำเป็นที่สังคมต้องการ รวมทั้งเข้าไปเรียนรู้ปัญหาเพื่อนำมาออกแบบการแก้ไขปัญหาได้อีกขั้นหนึ่ง พัฒนาการบริการเพื่อสร้างปัญญาและทักษะทั้งผู้สอนและผู้เรียน พร้อมกับเชื่อมต่อความรู้ที่มีให้ใช้ประโยชน์ที่หลากหลายขึ้น

4. สร้างหุ้นส่วนในการพัฒนาร่วมกับบุคลากร อว. เพื่อให้เกิดการสร้างการเรียนรู้ในทางปฏิบัติได้ และตอบการพัฒนาของสังคมอนาคต แสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ภาคธุรกิจ ภาคท้องถิ่นและชุมชน รวมถึงเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ ในการสนับสนุนซึ่งกันและกัน เข้ามาร่วมออกแบบหลักสูตร ร่วมสอน ร่วมสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าไปใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกฝนทักษะในระยะเวลาที่เข้มข้นเพียงพอ รวมถึงการเข้าใจสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสาขานั้นอย่างถ่องแท้

v. แนวทางที่มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์โดยเร็ว (Quick Wins)

แนวคิดการทำงานที่เอาประชาชนและการมุ่งเห็นผลสัมฤทธิ์เป็นที่ตั้ง แบ่งเป็น 2 แนวทาง ได้แก่

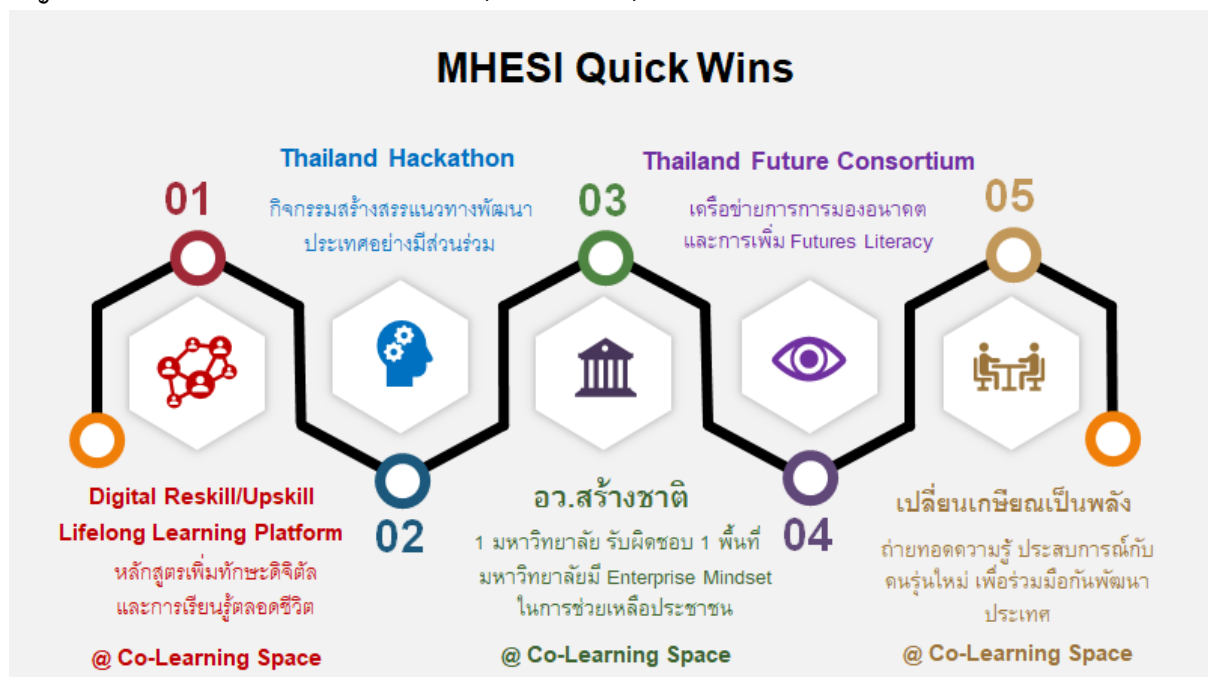
1. แนวทางแก้ปัญหาเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายใน 1 ปี (Quick Wins)
2. แนวทางการวางรากฐานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะ 2-4 ปี (Foundation)

แนวทางแก้ปัญหาเร่งด่วนดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายใน 1 ปี (Quick Wins)

แนวทางแก้ปัญหาเร่งด่วน หรือ “ความท้าทายในสภาวะวิกฤติ” (Immediate Challenge) ที่เกิดจากผลกระทบของ Covid-19 ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก

1. สภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยของไทยและทั่วโลก มีความจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้วิทยาศาสตร์ งานวิจัยและนวัตกรรม ช่วยสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ (New Business Model) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียน และ เกิดเศรษฐกิจใหม่
2. เกิดการว่างงานจากสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอย ต้องใช้องค์ความรู้วิทยาศาสตร์ งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อ Upskill / Reskill ผู้ว่างงานให้สามารถสร้างงาน หรือ ใ้ทำงานที่ใช้ skill ที่สูงกว่า หรือ หลากหลายกว่า
3. การสื่อสารกับ “Lockdown Generation” (ประชาชนช่วงอายุ 18-25 ปี) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลที่แตกต่างไป ไม่ว่าจะเป็น รูปแบบการเรียนรู้และการปรับทักษะที่เหมาะสมกับงานในเศรษฐกิจใหม่ โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้ Digital Skills

กิจกรรมที่กระทรวง อว. วางแผนขับเคลื่อนเพื่อดำเนินการบรรเทาปัญหาเร่งด่วนที่เกิดจากปัญหา COVID-19 ให้สำเร็จภายใน 1 ปี (Quick Wins) ประกอบด้วย

1. โครงการเพิ่มทักษะ (Reskill/Upskill) ให้บัณฑิตจบใหม่และผู้ที่ยังเข้าสู่ตลาดงาน ในทักษะด้านดิจิทัลและเรียนรู้ในสถานที่ทำงานจริง

โครงการนี้จะให้ทุนการศึกษากับบัณฑิตจบใหม่ จำนวน 250,000 คน ที่สมัครใจเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ที่เน้นพัฒนาทักษะการใช้ Digital Technology หรือ Digital Literacy โดยเป็นหลักสูตรหนึ่งปี เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วจะสามารถเข้าทำงาน โครงการบัณฑิตอาสาเพื่อพัฒนา Digital Literacy ให้กับประชาชนในพื้นที่ หรือ ต่อยอดความรู้ไปสู่อาชีพใหม่ โดยเน้นการปฏิบัติจริง (Internship) โดยร่วมมือกับภาคเอกชนที่ต้องการจ้างงาน หรือ วิสาหกิจชุมชน (Social enterprise) นอกจากนี้ กระทรวง อว. จะพัฒนาให้มีพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกัน (Co-Learning space) ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

กระทรวง อว. จะพัฒนาเครื่องมือสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งได้แก่ National Learning Platform และ หลักสูตรการเรียนรู้ดิจิทัลแห่งชาติ (National Digital Curriculum) ร่วมกับภาคเอกชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมดิจิทัล สมาอุตสาหกรรม สมาหอการค้า เป็นต้น

2. Thailand Hackathon

โครงการนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมกันนำเสนอปัญหา (Pain Point) ทุกด้านในระดับชุมชน ระดับภูมิภาค จนถึงระดับประเทศ เพื่อสร้างเป็น “โจทย์” ในการระดมสมองและพลังความคิดสร้างสรรค์จากประชาชน พัฒนาให้ได้ผลลัพธ์เป็น “ต้นแบบ” (Prototype) ที่สามารถนำไปทดลองใช้จริง และพัฒนาต่อยอดให้สามารถแก้ปัญหาที่นั้น นอกจากนี้โครงการนี้จะช่วยให้สร้างทัศนคติเชิงบวกของประชาชน ทุกช่วงวัยต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของประเทศ

กระทรวง อว. โดยสถาบันอุดมศึกษาจะพัฒนาให้มีพื้นที่ในการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รวมทั้งต้องพัฒนาวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ที่ผลักดันให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เชื่อว่าทุกอย่างเกิดขึ้นได้

3. Thailand Foresight Consortium

กระทรวง อว. จะสร้างเครือข่าย “การมองอนาคต” (Foresight Consortium) ซึ่งจะเป็นฐานของการพัฒนาทักษะในการจับสัญญาณแห่งอนาคตและมองไปในอนาคต (Futures Literacy) ให้แก่บุคลากรของกระทรวง อว. ในทุกแขนง เพื่อนำความรู้มาพัฒนาและกำหนดนโยบาย หรือ แผนงาน ที่สามารถตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาประเทศและตรงกับความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

นอกจากการพัฒนาเครือข่ายข้างต้น กระทรวง อว. ต้องทำหน้าที่ศึกษาและติดตั้งทักษะแห่งอนาคตที่จำเป็น ศักยภาพทางยุทธศาสตร์งานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ เพื่อรองรับเป้าหมายการพัฒนาของประเทศด้านต่าง ๆ รวมทั้งจะต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่

รองรับข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อใช้ในการติดตาม/ประเมินแรงผลักดัน (Forces of change) ที่ประเทศต้องเผชิญในอนาคต และวิเคราะห์ประมวลสภาพแวดล้อมปฏิบัติการ (Operating environments) หรือฉากทัศน์ (Scenarios) ที่ประเทศอาจต้องเผชิญในอนาคต นอกจากนี้ กระทรวง อว. ยังจำเป็นต้องมีบทบาทในการติดตามความก้าวหน้าของแผนงาน ประเมินช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันและวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ เพื่อสามารถปรับแต่งให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที

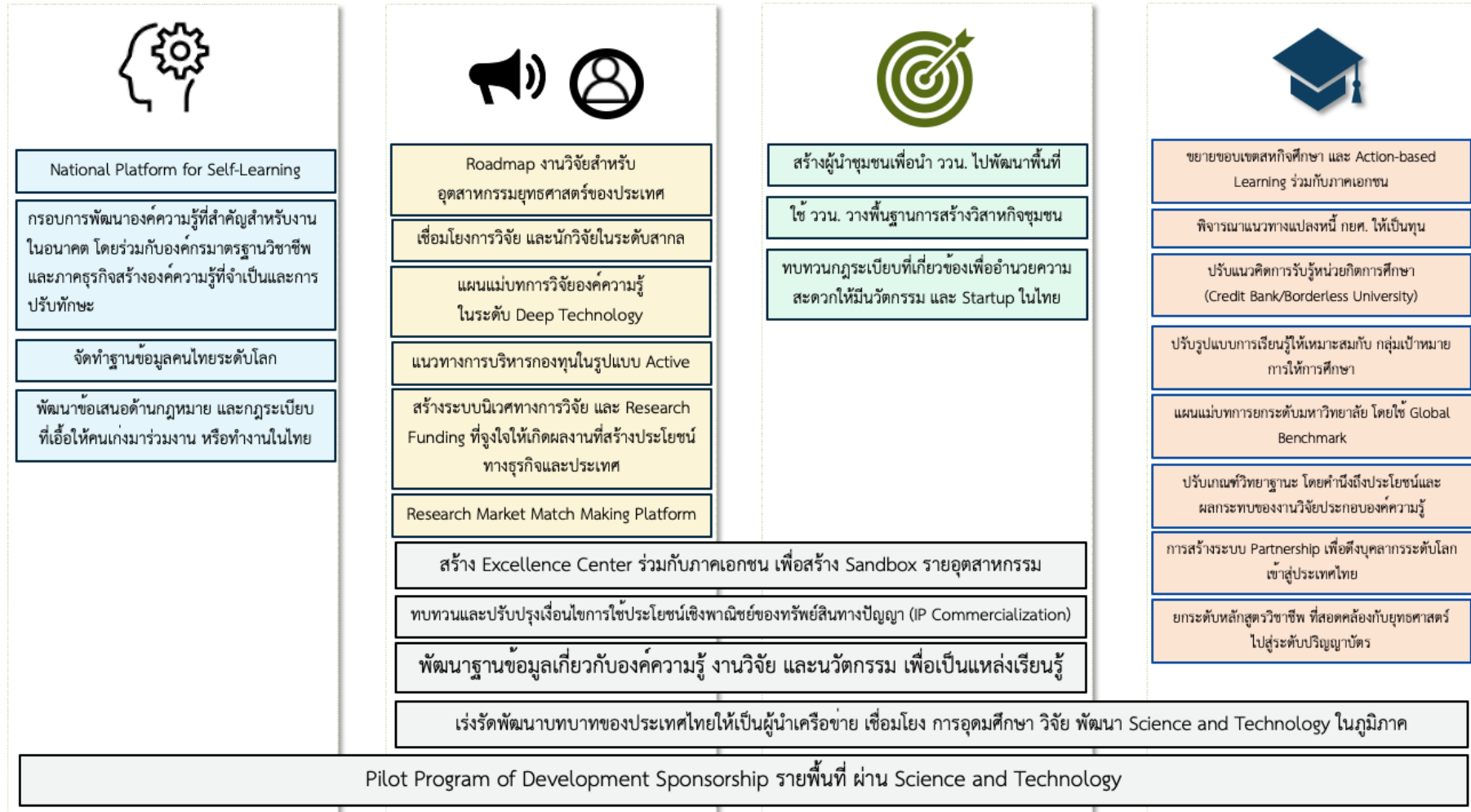
4. กระทรวง อว. นำพลังปัญญาเพื่อพัฒนาชาติ 1 สถาบันอุดมศึกษา 1 พื้นที่

สถาบันอุดมศึกษาต้องตั้งเป้าหมายนำความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงพลังจากบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต นักศึกษา เข้าไปช่วยพัฒนาชุมชนในพื้นที่ ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศจะต้องมีพื้นที่รับผิดชอบต่อสังคมที่ชัดเจน และใช้ความรู้ในการช่วยเหลือ ประชาชน และชุมชนในพื้นที่ให้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

5. เปลี่ยนคนเกษียณเป็นพลัง

กระทรวง อว. มีบทบาทสำคัญที่จะสนับสนุนการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย สำหรับคนเกษียณหรือผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ที่ยังทำงานเพื่อเลี้ยงชีพอยู่นั้น ควรได้รับโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้เข้าสู่สังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและทักษะที่เป็นที่ต้องการของตลาดงาน ในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้คนเกษียณให้มีโอกาสทำงานในเศรษฐกิจใหม่ หรือ ทำงานบริบทที่ต่างจากในอดีต ทำให้คนเกษียณสามารถพึ่งพาตนเองได้ และ ไม่เป็นภาระในการดูแลของครอบครัว หรือ ภาครัฐ สำหรับคนเกษียณที่ดูแลตัวเองได้ สามารถทำงานได้ และมีทักษะเฉพาะทางที่ต้องใช้ประสบการณ์สูงในการทำงาน โดยเฉพาะด้าน อววน. จะต้องเปิดช่องทางให้ คนเกษียณเหล่านี้ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับคนรุ่นถัดไป เพื่อร่วมมือกันพัฒนาประเทศ

แนวทางการวางรากฐานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะ 2-4 ปี (Foundation)

แนวทางการวางรากฐานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะ 2-4 ปี (Foundation) แบ่งกิจกรรมได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กิจกรรมเฉพาะแต่ละเสาหลัก (Specific Pillar Activities)
2. กิจกรรมที่ส่งผลหลายเสาหลัก (Cross Pillar Activities)

กิจกรรมเฉพาะแต่ละเสาหลัก

กิจกรรมสำหรับ เสาหลักที่ 1 ประกอบด้วย

- National Platform for Lifelong Learning เพื่อเปิดโอกาสการเข้าถึงการศึกษา ทุกที่ ทุกเวลา และสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละพื้นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ร่วมกับประชาชนให้เนื้อหาเหมาะกับผู้เรียนและบริบทในแต่ละพื้นที่
- วางกรอบการพัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญสำหรับงานในอนาคต (Future Job Readiness) และร่วมกับองค์กรมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ และภาคธุรกิจในการสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นและรูปแบบการปรับทักษะให้เท่าทันกับความต้องการจ้างงาน
- จัดทำฐานข้อมูลคนไทยระดับโลก เพื่อเป็นเครือข่ายในการพัฒนา ววน. ทั้งที่ทำกิจกรรมในประเทศไทย หรือ นอกประเทศ
- พัฒนา แก้ไข ปรับปรุงด้านกฎหมาย และกฎระเบียบ (โดยเฉพาะด้านภาษี) ที่เอื้อให้คนที่มีความสามารถมาร่วมงาน หรือทำงานในประเทศไทย

กิจกรรมสำหรับ เสาหลักที่ 2 ประกอบด้วย

- พัฒนา Roadmap งานวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศ ที่เน้น S-Curve 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่
 - กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการเติบโตที่ต้องการต่อยอด
 - ยานยนต์สมัยใหม่ (EV)
 - อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Sensor & IoT)
 - การท่องเที่ยวที่เน้นกลุ่มรายได้ดี (Luxury Travel) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบำบัด (Therapy Travel)
 - การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Smart Agriculture x เศรษฐกิจพอเพียง)
 - การแปรรูปอาหาร
 - กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต
 - หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม
 - การบินและโลจิสติกส์
 - เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ หรือ
 - อุตสาหกรรมดิจิทัล

■ การแพทย์ครบวงจร

ปัจจุบัน (สิงหาคม 2563) จากสถานการณ์ COVID-19 จำเป็นจะต้องเร่งรบทบทวน S-Curve โดยด่วน โดยเฉพาะการทำ Foresight วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และ mindset ของประชาชน ธุรกิจและอุตสาหกรรม เพื่อคัดเลือก next S-Curve

- สร้างกลไกเชื่อมโยงการวิจัยและนักวิจัยในระดับสากล โดยทำความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาจากทั่วโลกด้าน อววน. ทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ นักวิจัย และการทดลองนวัตกรรม โดยเน้นให้เป็นไปตาม Roadmap งานวิจัยสำหรับอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์ของประเทศ
- แผนที่น่าทางการวิจัยองค์ความรู้ในระดับ Deep Technology (Deep Technology Research Roadmap) สำหรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศ เพื่อให้เห็นภาพรวมองค์ประกอบห่วงโซ่คุณค่าและประเด็นการวิจัยที่สำคัญ
- กำหนดรูปแบบและแนวทางการบริหารกองทุน ด้าน อววน. ในรูปแบบ Active โดยต้องปรับปรุงกระบวนการด้านงบประมาณ การเบิกจ่าย การวัดผลและประเมินผล รวมถึงการเปิดให้ใช้ทุนจากเอกชน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับคณะนักวิจัย
- สร้างระบบนิเวศทางการวิจัยที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนาวิจัยทุกด้านของ อววน. ทั้งแบบมุ่งเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์และบูรณาการศาสตร์อย่างสมดุล รวมถึงส่งเสริมระบบ Research Funding ที่จูงใจให้เกิดผลงานที่สร้างประโยชน์ทางธุรกิจ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ
- การสร้างฐานข้อมูลงานวิจัย และ งานวิจัยที่ได้รับสิทธิบัตรรูปแบบต่าง ๆ (Research Market Match Making Platform) ของแต่ละหน่วยงานภายใต้ กระทรวง อว. เพื่อให้ภาคธุรกิจนำไปใช้จริง หรือ มีการนำไปต่อยอดทางธุรกิจได้จริง

กิจกรรมสำหรับ เสาหลักที่ 3 ประกอบด้วย

- สร้างผู้นำชุมชนเพื่อนำ ววน. ไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่
- ใช้ ววน. วางพื้นฐานการสร้างวิสาหกิจชุมชน
- ทบทวนกฎหมาย และ กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิด นวัตกรรม และ Startup ในประเทศไทย เช่น การจดสิทธิบัตรและการบังคับใช้

กิจกรรมสำหรับ เสาหลักที่ 4 ประกอบด้วย

- ขยายขอบเขตสหกิจศึกษาจาก 3-4 เดือน เป็น 1 ปี หรือจัดทำเป็นโครงการต่อเนื่องหลังจากจบการศึกษาและ ที่ให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานจริง (Action-based Learning) ร่วมกับภาคเอกชน

- ปรับแนวคิดการรับรู้หน่วยกิตการศึกษา (Credit Bank/Borderless University) ซึ่งให้ผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยกิตวิชาที่เรียน และเลือกเรียนได้อย่างอิสระ
- ปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายการให้การศึกษา โดยมี Learning Platform ที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา
- แผนแม่บทการยกระดับสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้ Global Benchmark
- ปรับเกณฑ์วิทยฐานะ โดยคำนึงถึงประโยชน์และผลกระทบของงานวิจัยประกอบองค์ความรู้
- การสร้างระบบ Partnership เพื่อดึงบุคลากรด้าน อววน. ระดับโลกเข้าสู่ประเทศไทย หรือทำงานร่วมกับหน่วยงานด้าน อววน. ในไทย
- ยกระดับหลักสูตรวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ไปสู่ระดับปริญญาบัตร

กิจกรรมที่ส่งผลในหลายเสาหลัก

กิจกรรมร่วมสำหรับ 4 เสาหลัก ประกอบด้วย

- **Pilot Program of Development Sponsorship** รายพื้นที่ผ่าน ววน.
เป็นโครงการที่ให้สถาบันการศึกษารับผิดชอบการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย โดยจะต้องกำหนดประเด็นปัญหา เป้าหมายการพัฒนาของพื้นที่ โจทย์วิจัย โอกาสสร้างนวัตกรรม ตลอดจนวิสาหกิจชุมชน ผ่านการถ่ายทอด (Transfer) องค์ความรู้ที่สถาบันศึกษามีให้กับชุมชน และกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน (Transform) ชุมชนในพื้นที่

กิจกรรมร่วมสำหรับ เสาหลักที่ 1 2 และ 3 ประกอบด้วย

- **เร่งรัดพัฒนาบทบาทของประเทศไทยให้เป็นผู้นำเครือข่าย เชื่อมโยง การอุดมศึกษา วิจัย พัฒนา Science and Technology ในภูมิภาค**
ประเทศไทยควรที่จะใช้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือองค์ความรู้ในแขนงที่ดีกว่าประเทศอื่น เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาของประเทศที่ด้อยกว่า เป็นการสร้าง Ecosystem ที่ประเทศไทยเป็นผู้นำและผู้ให้ เสริมจากการมี Ecosystem ที่ประเทศไทยเป็นผู้รับจากประเทศอื่น ทั้งนี้เพื่อสร้างคุณค่าและยกระดับความเป็นผู้นำทางความคิดและความรู้ของประเทศไทยในภูมิภาค

กิจกรรมร่วมสำหรับ เสาหลักที่ 2 และ 3 ประกอบด้วย

- **สร้าง Excellence Center ร่วมกับภาคเอกชน เพื่อสร้าง Sandbox รายอุตสาหกรรม**
ประเทศไทยมีโอกาสในการวิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรมเฉพาะทางสำหรับอุตสาหกรรมตามยุทธศาสตร์ของประเทศ การร่วมมือกับภาคเอกชน เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมากที่สุด ในการกำหนดกรอบงานวิจัยและพัฒนาเพื่อให้การวิจัยและพัฒนา นั้นก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ทั้งนี้ ในกรณีที่ยังอยู่ในขั้นตอนของ Prototype หรือ Lab Scale ตลอดจนต้องการการทดสอบงานเงื่อนไขต่าง ๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่ Industrial Scale ก็ควรมีการทำ Sandbox ของงานวิจัย หรือเทคโนโลยีนั้น ๆ เพื่อเป็นการทดสอบผลของงานวิจัย และเทคโนโลยีในวงจำกัด (Limited Scope of Application) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงก่อนที่ จะพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์ในระดับอุตสาหกรรม
- **ทบทวนและปรับปรุงเงื่อนไขการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ของทรัพย์สินทางปัญญา (IP Commercialization)**
การทบทวนข้อจำกัดทั้งในด้านกฎระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการรับรอง และคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อให้กระบวนการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา ที่มีคุณค่าและสามารถขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการและรูปแบบที่ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาสามารถมีหุ้นส่วนในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อมีการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์จากทรัพย์สินทางปัญญา อาทิ ส่วนแบ่งรายได้ การมีหุ้นในนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น ในส่วนของสถาบันการศึกษา ควรพัฒนาระบบ กลไก ในการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาที่สร้างขึ้นในสถาบัน ยกตัวอย่างเช่น การจัดตั้งสำนักการบริหารสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา/เทคโนโลยี (IP/Technology Licensing Office) การจัดตั้งหน่วยงานในรูปแบบมูลนิธิ หรือ Holding Company เพื่อเป็นกลไกเชื่อมโยงให้นักวิจัยสร้างงานวิจัยที่ตอบโจทย์ตลาด และภาคธุรกิจ ตลอดจนเพื่อให้นักวิจัยเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาได้รับผลตอบแทน โดยที่ยังคงมุ่งเน้นการสร้างงานวิจัยต่อไป
- **พัฒนาฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้**
พัฒนาศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่เกี่ยวกับองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดได้ในวงกว้าง เพื่อให้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับเรียนรู้ การทำงานวิจัย และการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่าง ๆ ทำให้การลงทุนจากการพัฒนาองค์ความรู้และผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นได้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศที่รวดเร็วขึ้น

VI. กลยุทธ์ในการดำเนินการ

กลยุทธ์การดำเนินการจะเป็นการสนับสนุนให้สามารถจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละยุทธศาสตร์ ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ได้แก่

1. การสื่อสารที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารจะต้องปรับปรุงรูปแบบและช่องทางการสื่อสารให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละประเด็น โดยสื่อให้เกิดความเข้าใจถึง (1) ลำดับความสำคัญในการดำเนินการ (2) กลุ่มเป้าหมาย (3) เป้าประสงค์ในการดำเนินการและผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง โดยเฉพาะต้องนำเสนอทางเลือกอื่น ๆ จากฉากทัศน์ที่อาจจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ผันผวนเป็นแผนงานสำรองเสมอ

2. การปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้าน อววน.

การปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้าน อววน. ซึ่งประกอบด้วยหลายประเด็น อาทิเช่น

- การบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณ ที่ต้องปรับเหมาะสมกับภารกิจของแต่ละหน่วยงานภายใต้ กระทรวง อว.
- การดำเนินการด้านธุรกิจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม
- การบริหารจัดการบุคลากรด้าน อววน. ทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ ทั้งสัญชาติไทย และ/หรือ ไม่ใช่สัญชาติไทย
- การบริหารจัดการทรัพย์สินและทรัพยากรสำหรับ อววน. อย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. การจัดสรรงบประมาณและแนวทางการบริหารงบประมาณจากกองทุนด้าน ววน.

เนื่องจากงบประมาณด้าน ววน. ที่มีจำกัด ควรได้รับการจัดสรรในเชิงยุทธศาสตร์และมีลำดับความสำคัญที่เหมาะสมควรมีความคล่องตัวในการจัดหางบประมาณจากแหล่งอื่นมากขึ้น ซึ่งได้แก่ การหารายได้ หรือ เงินทุน ววน. มาจากหน่วยงานอื่น ๆ มาใช้ดำเนินการ หรือ เพิ่มในกองทุนได้ ทั้งนี้เพื่อให้มีเงินทุนดำเนินการได้ตามเป้าหมายและไม่ต้องพึ่งงบประมาณภาครัฐเพียงทางเดียว นอกจากนั้นการหารายได้และเงินทุนจำเป็นจะเปิดมีพันธมิตรในการหาเงินทุนหรือ กองทุนด้าน ววน. จากทั้งภาครัฐ และ/หรือ ภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. การบริหารจัดการหน่วยงานในกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การสร้าง Enterprise Mindset ในแนวคิดการดำเนินงาน รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน ที่จะสร้าง Social Lab หรือ Policy Sandbox โดยผลลัพธ์ที่ได้จะนับเป็นผลการเรียนรู้ และ ข้อสังเกต ในการพัฒนาต่อยอด ทั้งนี้จำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่ และ ธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารงานให้ เกิดประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส

5. การติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินการตามนโยบาย

การติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินการตามนโยบาย จะต้องสร้างฉากทัศน์ (Scenario) ด้านนโยบายที่หลากหลายรูปแบบรองรับสถานการณ์ที่ต่างกัน เมื่อทำการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน จะสามารถปรับเปลี่ยนแนวนโยบายและแผนงานให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังคงเอาประชาชน และผลสัมฤทธิ์เป็นที่ตั้งเสมอ

VII. บทสรุป

แนวคิดยุทธศาสตร์นี้ เน้นความสำคัญ “ยุทธศาสตร์ 4 เสาหลัก 5 Quick Wins” ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินการไว้ 2 แนวทาง ได้แก่

1. แนวทางแก้ปัญหาเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายใน 1 ปี (Quick Wins) จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย
 1. โครงการเพิ่มทักษะ (Upskill/Reskill) บัณฑิตจบใหม่ ด้านทักษะด้านดิจิทัล
 2. Thailand Hackathon
 3. Thailand Foresight Consortium
 4. กระทรวง อว. นำพลังปัญญาเพื่อพัฒนาชาติ 1 สถาบันอุดมศึกษา 1 พื้นที่
 5. เปลี่ยนคนเกษียณเป็นพลัง
2. แนวทางการวางรากฐานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว (Foundation) 25 กิจกรรม

ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ต้องมีการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรที่เหมาะสมกับแนวทางดังกล่าว อีกทั้งต้องทบทวนลำดับความสำคัญการดำเนินการตามสถานการณ์และปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา และจำเป็นต้องสร้างคณะทำงานคาดการณ์อนาคต (Foresight team) เพื่อสร้างฉากทัศน์ (Scenario) ด้านนโยบายที่หลากหลายรูปแบบรองรับสถานการณ์ที่ต่างกัน และคณะทำงานเพื่อติดตามประเมินผลความก้าวหน้าและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนแผนนโยบายและแผนงานให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง และบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

กลยุทธ์หลักสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การสื่อสารที่แม่นยำ (2) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา อววน. (3) การบริหารจัดการกองทุนด้าน อววน. ที่ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนอื่นได้ (4) การพัฒนาทัศนคติในการบริหารจัดการ (5) การตอบสนองต่ออุปสรรคที่ส่งผลต่อความคืบหน้าของผลการดำเนินการ จำเป็นต้องวิเคราะห์ทางเลือกและเตรียมพร้อมให้มีแนวทางปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นระยะ

ที่สำคัญการร่วมแก้ปัญหาจากวิกฤติ Covid-19 เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา และบรรเทาผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น โดยการใช้พลังปัญญาจากความรู้และงานวิจัยไปช่วยประชาชน ถือเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรมอย่างเร่งด่วน อีกทั้งตอบสนองกับนโยบายของรัฐบาล